

diàlegs
amb
la Casa
Duran

RELLEGINT LA CASA
EN CLAU DE GÈNERE

NÚM. 02/ CANASTRA

Estereotips de gènere / Educació / Pràctiques de consum / Costura

Nom de l'objecte:	Canastra
Autoria:	-
Lloc de procedència:	Casa Museu Duran i Sanpere. Cambra blava
Lloc de construcció:	possiblement França
Data:	Darrer quart del segle XIX
Estil:	Napoleó III
Mides:	83,3 × 39,6 × 38 cm
Material:	Teixit, canya i vímet
Tècnica:	Cosit, cargolat, trenat, pintat
Sistema de construcció:	-
Núm. d'inventari:	567

Descripció i estudi

A grans trets, es tracta de dues cistelles (contenidors), la gran damunt la petita, situades en vertical i canya doblegada; s'ha creat una estructura per subjectar-los. Així doncs, aquest moble té quatre potes i dues alçades, la del primer i

segon cistell. En quant a decoració la canya s'ha recargolat amb vímet i tot el conjunt s'ha pintat de daurat. Els cabassets, a més, s'han folrat amb un teixit de color rosa. Peça que al seu dia lluïa molt.

RELLEGINT LA CASA EN CLAU DE GÈNERE

Canastra en vímet.

Encara que sembla que la família el feia servir per posar bolquers, la seva forma que deixa a la vista el contingut i el fet de tenir diferents nivells, fa pensar més en una canastra per llanes o altres objectes de labor.

Es tracta d'una peça feta amb fibres vegetals, tot participant d'una estesa moda que es va iniciar al regnat de Napoleó III i que va continuar fins a final de segle. Efectivament, a finals del segle XIX, a França i després a altres països, es van dissenyar mobles pensats per ser construïts en fibres, la qual

cosa s'inspirava en Orient i ajudava a renovar el mobiliari europeu. Principalment seients, però també altres mobles com tauletes i mobles auxiliars, es van construir d'aquesta manera, en vímet, en un tipus de treball més proper al de la cistelleria que l'ebenisteria. Indústries franceses, com ara Perret Viebert de París, i després també italianes, americanes, com ara Heywood Brothers and Wakefield Company, o fins i tot holandeses es van dedicar a realitzar-los. A més de vímet, feien servir rotang, reixeta, bambú, etc. i ho combinaven amb teixit.

Lectura en clau de gènere

Cosir i fer labor ha estat des de l'Edat Mitjana una tasca especialment recomanada per a les dones per part de l'Església i moralistes. La feina lenta de la labor, que obliga a mantenir-se a l'interior de la casa era ideal per evitar els mals del carrer. La paraula laboriositat deriva de labor, la qual cosa afegia valor a aquesta matèria essencial de l'educació femenina. Les representacions de la Mare de Déu cosint són habituals al llarg de la història europea com a estampa del model de dona socialment ben considerada. L'habitatge burgès de finals de segle XIX i inici del segle XX es defineix sota uns valors ideològics, que posen en valor el confort i la idea d'espais de refugi representatius i de descans del nucli familiar. En aquella societat, la costura seguia sent una activitat ben vista perquè combregava amb aquells objectius. Els tractats d'economia domèstica dediquen àmplies reflexions en relació amb la costura i la labor, considerades determinants per a la bona marxa d'una llar.

Amb la industrialització es multipliquen els productes de consum. Empreses, botigues i magatzems converteixen els estris i productes necessaris per a tasques femenines de la llar en objectes amb dissenys atractius per tal d'atraure la compra de les classes altes i mitjanes. Un cosidor o un suport per a les llanes poden ser objectes estrictament útils, però entre els models que oferien les indústries destaquen aquells que els transformen en productes de regal o peça per comprar en ocasions especials; un objecte de consum que subratlla la feminitat de la costura i li dona patina de sofisticació per tal de mantenir-la present entre les classes benestants. El cistell de les llanes es podia vendre a un preu

superior perquè passava de contenidor útil a objecte preuat i a la moda que s'ensenyava a les amistats. París marcava l'estètica d'aquelles novetats, ja que era el gran centre del gust europeu. Les botigues i tallers de Barcelona estaven al dia de les propostes que sortien cada temporada, les importaven i també les copiaven i versionaven. La capital francesa era també la referència per als clients burgesos, que, quan podien, compraven directament allà en uns viatges "per anar de compres", que es van convertir en una finalitat en si mateixa de les sortides a l'estranger.

Un suport de llanes com el que aquí tenim és un bon exemple d'aquests objectes de consum –bibelots– per a la llar servits per les indústries de finals de segle XIX i inici del segle XX. El seu aspecte ha canviat radicalment respecte a models anteriors per tal de derivar en un objecte sofisticat a la manera de les produccions franceses, ideal per mostrar i fer servir a les saletes femenines. A Barcelona hi havia algunes empreses dedicades a mobles i objectes de fibres naturals, especialment de canya, jonc i vímet. Destaca Manufacture Parisienne, una empresa amb botiga al passeig de Gràcia, 115, de Barcelona, que va aconseguir ser de referència en el sector i que va posar de moda una gran varietat de mobles per a jardí, terrasses i cafès, però també per a espais femenins de les llars, especialment mobles auxiliars al servei de la costura, el tocador i la galeria, com espai de visita. Bibelots com aquest es distingeixen dels estris comuns i necessaris per repassar i recosir la roba, funció quotidiana de l'economia domèstica que es feia –sovint les criades– sense lluminositat social a les parts útils de les cases.